

فرصتی که رئیس جمهور آمریکا از دست داد

سفر چهل و چهارمین رئیس جمهوری آمریکا در سال انتخابات این کشور به افغانستان را به سختی می توان موفقیت آمیز خواند پایگاه هوایی بگرام در افغانستان جایی بود ...

سفر چهل و چهارمین رئیس جمهوری آمریکا در سال انتخابات این کشور به افغانستان را به سختی می توان موفقیت آمیز خواند پایگاه هوایی بگرام در افغانستان جایی بود که چهل و چهارمین رئیس جمهوری آمریکا باراک اوباما در آن نخستین سخنرانی خود با محوریت خاص افغانستان را به انجام رساند. سالروز مرگ اسامه بن لادن رهبر القاعده، بهانه سفر اوباما به افغانستان بود. کاخ سفید دستگیری اسامه بن لادن را پیروزی بزرگی برای خود می داند اما باراک اوباما در سخنرانی خود در خاک افغانستان از سالروز کشته شدن مرد شماره یک به عنوان فرصتی برای اعلام خروج از افغانستان استفاده کرد. اوباما در این فاصله زمانی نتوانست در خصوص پایان جنگ افغانستان که امریکایی ها یک دهه است برای اتمام آن لحظه شماری می کنند، توضیحات مفصلی بدهد.

ایراد سخنرانی اوباما در بی توجهی به جزئیات بود. او به صراحت تاکید کرد که سربازان امریکایی تا پایان سال 2014 میلادی از افغانستان عقب نشینی می کنند و پیش از این تاریخ به سربازهای افغان این فرصت داده می شود که خود را برای پذیرش مسئولیت کامل و مبارزه با طالبان مهیا کنند. اوباما در سخنان خود اشاره ای به این موضوع نکرد که امریکایی ها و متحدانش برای ارتقای توانمندی سربازان افغانستان چه خواهند کرد. او همچنان به برنامه های حامد کرزی رئیس جمهوری افغانستان برای مبارزه با فساد و عدم صلاحیت های موجود نیز کوچکترین اشاره ای نکرد.

نیویورک تایمز در ادامه سرمقاله خود با محوریت سفر ناگهانی اوباما به افغانستان می نویسد: ما جنگ در افغانستان با وجود ناملایماتش را تحمل کردیم تا مطمئن باشیم که این کشور مجدداً به بهشت القاعده برای زیر سوال بردن امنیت افغانستان تبدیل نخواهد شد. اکنون نیز اصلی ترین نگرانی ما این است که اوباما سیاست مشخصی برای ممانعت از تبدیل شدن مجدد افغانستان به بهشت القاعده در چنته ندارد.

این سفر کوتاه رئیس جمهور یک دستاورد داشت و آن هم امضای توافقنامه همکاری های استراتژیک بود که با تاخیر به امضای کرزی و همتای افغان او رسید. این توافقنامه برای به تصویر کشیدن این مساله بود که امریکا قرار نیست پس از سال 2014 بساطش را از افغانستان جمع کرده و برود. البته در این توافقنامه اشاره ای به جزئیات همکاری های نظامی امریکا و افغانستان پس از سال 2014 نشده اما گفته می شود که امریکایی ها در سالهای آتی همچنان سربازانی را در افغانستان خواهند داشت و کمک های اقتصادی هم ادامه خواهد داشت. این مساله می تواند نکته ناامید کننده ای برای امریکایی ها باشد اما کاخ سفید نشین ها ادعا می کنند که این تعداد سرباز باید در افغانستان بمانند تا مطمئن باشند که نه این کشور و نه مرزهای مشترک آن با پاکستان مجدداً به بهشت القاعده تبدیل نخواهد شد.

بندی که در توافقنامه همکاری های استراتژیک آمده و در آن به بقای تعدادی از سربازان امریکایی در افغانستان اشاره شده در حقیقت تلاش امریکایی ها برای به تصویر کشیدن این مساله در ذهن افغان ها است که سرنوشتی که پس از خروج اتحاد جماهیر شوروی افغانستان را در آغوش کشید در انتظار آنها پس از خروج امریکا نخواهد بود. پیام دیگر این حرکت این بود که طالبان نمی تواند منتظر خروج نیروهای غربی و سواستفاده از غیبت آنها باقی بماند بلکه باید سر میز مذاکره ای بنشیند که امریکایی ها پیشنهاد آن را به طالبان داده اند. پاکستان نیز در چند سال اخیر به این نتیجه رسیده که باید ارتباط میان خود و گروه های تندرو را قطع کند.

هر چند سفر اوباما به افغانستان در سالروز کشته شدن اسامه بن لادن تعبیرهای فراوانی را به دنبال داشت اما وی در چند ساعت حضور در این کشور ژست پیروزمندانه ای به خود گرفته و ادعا کرد که کشورش ریشه های القاعده را خشکانده است: هدف ریشه کنی القاعده و ممانعت از شکل گیری مجدد آن در دسترس ما است. هیچ کس نمی تواند پیام سیاسی سفر باراک اوباما را تکذیب کند. او هنوز کشته شدن بن لادن را اعتباری برای خود می داند و البته کمتر از جورج بوش رئیس جمهوری پیشین امریکا ژست می گیرد.

ترجمه: سارا معصومی